

НАРЕДБА за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“

Обн. - ДВ, бр. 89 от 11.11.2016 г., в сила от учебната 2017/2018 година; изм. и доп., бр. 105 от 18.12.2018 г., в сила от 18.12.2018 г.

Приета с ПМС № 289 от 07.11.2016 г.

Чл. 1. С наредбата се определят държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“.

Чл. 2. Професионална квалификация „учител“ се придобива чрез обучение във висши училища, създадени при условията и по реда на Закона за висшето образование, получили програмна акредитация по професионално направление от област на висше образование „Педагогически науки“ или по професионално направление, съответстващо на учебен предмет от училищната подготовка, съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления и при спазване на държавните изисквания на тази наредба.

Чл. 3. Професионална квалификация „учител“ може да се придобива от:

1. лица, които се обучават за придобиване на висше образование в образователно-квалификационна степен по специалности от професионални направления съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления;

2. лица, които са придобили степен на висше образование и съответната е професионална квалификация.

Чл. 4. (1) Обучението за придобиване на професионална квалификация „учител“ се провежда в редовна, задочна и дистанционна форма с продължителност, не по-малка от една година. За лицата по чл. 3, т. 2 обучението може да е и с по-малка продължителност, когато такава възможност е предвидена от висшето училище в съответствие с правилника му.

(2) Обучението по ал. 1 включва образователен минимум за теоретична и практическа подготовка при редовна и дистанционна форма на обучение и не по-малко от 50 на сто от него при задочна форма на обучение.

(3) Дистанционната форма на обучение за лицата по чл. 3, т. 2 се организира и провежда в съответствие с Наредбата за държавните изисквания за организиране на дистанционна форма на обучение във висшите училища, приета с Постановление № 292 на Министерския съвет от 2004 г. (ДВ, бр. 99 от 2004 г.).

(4) Седмичната заетост на студентите не може да надвишава норматива, регламентиран в правилниците на висшите училища.

Чл. 5. Теоретичната подготовка се осъществява чрез задължителни, избираеми и факултативни дисциплини.

Чл. 6. (1) Минималният брой на задължителните учебни дисциплини и техният минимален хорариум в академични часове е, както следва:

Учебна дисциплина	Минимален хорариум в академични часове
1. педагогика	60 часа;
2. психология	60 часа;
3. методика на обучението по...	90 часа;
4. приобщаващо образование	15 часа;
5. информационни и	30 часа.

комуникационни
технологии в
обучението и
работа в
дигитална среда

(2) Лекционните курсове за задължителните учебни дисциплини се провеждат от хабилитирани в съответната област на висше образование преподаватели, като не по-малко от една втора от тях трябва да са на основен трудов договор в съответното висше училище.

Чл. 7. (1) Избираемите учебни дисциплини с хорариум не по-малко от 30 академични часа за всяка една се разпределят в две групи, както следва:

1. първа група - педагогически, психологически и частно-дидактически;

2. втора група - интердисциплинарни и приложно-експериментални дисциплини, ориентирани към ключови компетентности и свързани с професионално-педагогическата реализация на учителите.

(2) Обучаващите се задължително избират по две учебни дисциплини от всяка от посочените в ал. 1 групи.

Чл. 8. Обучаващите се задължително изучават една факултативна дисциплина с хорариум 15 академични часа.

Чл. 9. Практическата подготовка се провежда в детски градини и училища от системата на предучилищното и училищното образование и се осъществява в следните форми на обучение с минимален хорариум в академични часове:

1. хоспитиране: 30 часа;

2. текуща педагогическа практика: 60 часа;

3. стажантска практика: 90 часа.

Чл. 10. Хоспитирането е наблюдение и анализ на педагогически ситуации, уроци и други организационни форми в детски градини и училища, осъществявано под непосредственото ръководство на преподавател от висшето училище.

Чл. 11. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 18.12.2018 г.) (1) (Предишен текст на чл. 11 - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 18.12.2018 г.) Текущата педагогическа практика включва посещение, наблюдение и провеждане на педагогически ситуации, уроци и други организационни форми в детски градини и училища съвместно с учител-наставник под ръководството на преподавател от висшето училище с цел подготовка за стажантската практика.

(2) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 18.12.2018 г.) Преди провеждането на текущата педагогическа практика обучаващите се задължително предоставят информация в електронен вид, свързана с населеното място, в което желаят да упражняват професия въз основа на придобитата професионална квалификация „учител“.

(3) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 18.12.2018 г.) Информацията по ал. 2 съдържа:

1. персонална информация за лицето;

2. информация за образование и квалификация;

3. професионален и учителски стаж;

4. нагласи за професионално и кариерно развитие като педагогически специалист.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 18.12.2018 г.) Информацията по ал. 3 се използва за изготвяне на национална карта на педагогическите специалисти.

Чл. 12. (1) Стажантската практика включва самостоятелно участие на обучаващите се в образователния процес чрез провеждане на педагогически ситуации или уроци, както и в други организационни форми в детски градини и училища, провеждани под ръководството на учител-наставник и преподавател от висшето училище.

(2) Обучаващите се лица по ал. 1 са стажант-учители.

(3) Минималният брой на педагогическите ситуации или уроците по ал. 1, проведени от стажант-учителите, е не по-малко от 15 и не повече от 22 проведени педагогически ситуации или уроци в различни групи или класове.

Чл. 13. За организирането и провеждането на практическата подготовка се сключва договор между висшето училище и съответната детска градина или училище.

Чл. 14. Обучението за придобиване на професионална квалификация „учител“ се осъществява в съответствие с предвидения в чл. 6, 7, 8 и 9 образователен минимум, включен в учебния план.

Чл. 15. (1) Обучението за придобиване на професионална квалификация „учител“ завършва с полагане на държавен (практико-приложен) изпит.

(2) Изпитът по ал. 1 се състои от провеждане на педагогическа ситуация или урок, разработени от стажант-учителя и защитени пред изпитна комисия.

(3) В състава на всяка изпитна комисия, определена със заповед на ректора на висшето училище, задължително се включват хабилитирани преподаватели от висшето училище и учителят-наставник, под чието ръководство е провеждана стажантската практика.

Чл. 16. Професионалната квалификация „учител“ се удостоверява с дипломата за придобита образователно-квалификационна степен на висше образование - за лицата по чл. 3, т. 1, и със свидетелство за професионална квалификация - за лицата по чл. 3, т. 2.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Висши училища, които не отговарят на изискванията на наредбата, не могат да организират обучение за придобиване на професионална квалификация „учител“ и да издават дипломи и свидетелства по реда на тази наредба.

§ 2. Лицата, приети преди влизането в сила на наредбата, продължават и завършват обучението си по учебните планове и при условията и по реда, при които са били приети.

§ 3. Отменят се:

1. Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, приета с Постановление № 162 на Министерския съвет от 1997 г. (ДВ, бр. 34 от 1997 г.).

2. Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование с професионална квалификация „учител“, приета с Постановление № 12 на Министерския съвет от 1995 г. (обн., ДВ, бр. 9 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 50 от 1995 г., бр. 79 от 2009 г. и бр. 62 от 2013 г.).

§ 4. Наредбата се приема на основание чл. 213, ал. 7 от Закона за предучилищното и училищното образование и влиза в сила от учебната 2017/2018 година.

Разпоредби към ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 289 на МС от 12.12.2018 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

(ДВ, бр. 105 от 18.12.2018 г., в сила от 18.12.2018 г.)

§ 2. В Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, приета с Постановление № 289 на Министерския съвет от 2016 г. (ДВ, бр. 89 от 2016 г.), в чл. 11 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създават се ал. 2 - 4:

„(2) Преди провеждането на текущата педагогическа практика обучаващите се задължително предоставят информация в електронен вид, свързана с населеното

място, в което желаят да упражняват професия въз основа на придобитата професионална квалификация „учител“.

(3) Информацията по ал. 2 съдържа:

1. персонална информация за лицето;

2. информация за образование и квалификация;

3. професионален и учителски стаж;

4. нагласи за професионално и кариерно развитие като педагогически специалист.

(4) Информацията по ал. 3 се използва за изготвяне на национална карта на педагогическите специалисти."